

Herlaarhof pioniert met samenwerking onderwijs

Dyslexiebehandeling op school

Regelmatig wordt de vraag gesteld of de behandeling van dyslexie, in het kader van de vergoedingsregeling, op school kan plaatsvinden. Dat kan, vindt het Kwaliteitsinstituut Dyslexie. Maar wel onder bepaalde voorwaarden. Via de Dyslexiepoli van Herlaarhof is het al een vanzelfsprekende zaak dat behandelaars naar het kind toekomen. Pines Nuku, programmacoördinator van de afdeling Leerstoornissen van Herlaarhof, vertelt wat daarvoor de overwegingen zijn.

Simon raakt in groep 3 achter met lezen en krijgt op school extra begeleiding. Na regelmatige evaluatie blijkt er bij zijn leesontwikkeling te weinig vooruitgang. Zijn ouders krijgen het advies hun kind aan te melden voor een dyslexieonderzoek en te laten beoordelen of er een behandelplan nodig is. In veel gevallen vindt zo'n behandeling plaats in een apart instituut waar kinderen óf onder schooltijd, óf erna heen gaan. Voor het kind betekent dat een extra belasting naast de voor hem of haar toch al extra inspannende onderwijstaken. Voor de ouders betekent het veel halen en brengen en

voor de leraar dat een deel van de aanpak van het probleem ver buiten hun gezichtsveld plaats vindt. Een goede afstemming met de behandelaar is dan essentieel, maar lang niet altijd een vanzelfsprekende zaak.

Zo dicht mogelijk

De afdeling Leerstoornissen van Herlaarhof, centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie biedt al jaren specifieke behandeling aan kinderen met ernstige dyslexie die meerdere problemen hebben. Het gaat daarbij om een specialistische tweedelijns gezondheidszorg waarbij er altijd sprake is

van zogenoemde comorbiditeit (het voorkomen van meerdere met elkaar verband houdende stoornissen). In de regel is dan namelijk sprake van psychiatrische problematiek en dat vormt een grondslag voor AWBZ-zorg. Met de komst van de vergoeding voor de behandeling van enkelvoudige dyslexie verkende Herlaarhof de mogelijkheden om ook deze zorg te bieden. Dat leidde tot de ontwikkeling van de Dyslexiepoli, waar ook verder werd gekeken naar de manier waarop de zorg zo dicht mogelijk bij kind en ouders gebracht kan worden. Pines Nuku, programmacoördinator van Leerstoornissen op Herlaarhof, en Ted Verstappen, teamleider van de Dyslexiepoli, vertellen hoe dat in de praktijk werkt. "Ouders kunnen hun kind aanmelden als er sprake is van een vermoeden van enkelvoudige, ernstige dyslexie. Ze komen samen met hun kind voor het intake- en adviesgesprek naar de polikliniek. De aansluitende behandeling vindt in alle gevallen op school plaats. Dit werkt

Regelingen aanpak dyslexie

De aanpak van dyslexie gaat gepaard met ingewikkelde regelingen. Dat komt omdat dyslexie aan de ene kant een probleem is dat zich voor een groot deel afspeelt in het onderwijs, maar aan de andere kant gezien wordt als een stoornis met een neurobiologische achtergrond, en er vandaaruit een regeling is ontstaan waarbij de behandeling vergoed kan worden door de zorgverzekeraar. Deze regeling is per 1 januari 2009 ingegaan en heeft tot nu toe een voorlopig karakter. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is van plan de regeling binnenkort te evalueren op uitvoerbaar-

heid. De grote discussie is voortdurend: betaalt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) niet te veel zorg en betaalt de VWS niet te veel onderwijskosten?

Behandeling

Er is een regeling ontstaan waarbij eerst bepaalde hulp in de school gegeven moet worden voordat er doorverwezen kan worden naar een behandelaar (een erkende geregisterde gedragswetenschapper) die een diagnose kan stellen en een behandelplan kan opstellen. Het gaat om de zogenoemde behandeling van ernstig enkelvoudige dyslexie.

De Dyslexiepoli van Herlaarhof behandelt dus alleen kinderen met ernstige, enkelvoudige dyslexie. Als dyslexie samengaat met andere stoornissen, zijn er andere regelingen van toepassing en worden de kinderen verwezen naar de afdeling Leerstoornissen van Herlaarhof. Deze behandelt kinderen met dyslexie die daarnaast zogenoemde comorbiditeit hebben, ofwel een combinatie met stoornissen die bovengemiddeld vaak samen met dyslexie voorkomen en/of stoornissen die een negatieve invloed hebben op de prestaties op lezen en spellen (zie voor meer informatie www.steunpuntdyslexie.nl).

Dyslexiebehandeling van kinderen met enkelvoudige dyslexie vindt bij Herlaarhof in alle gevallen op school plaats.

enorm drempelverlagend. Ouders hoeven immers niet naar school om hun kind op te halen en het kind blijft in de veilige schoolomgeving. Voor ouders scheelt het dat ze een vrije dag of middag moeten nemen en kinderen missen hierdoor veel minder van hun onderwijs. Bijkomend voordeel is dat de communicatielijnen erg kort zijn."

"Doordat je als behandelaar wekelijks op school komt, sta je vaak dicht bij de ondersteuning die een leerkracht of IB'er een kind biedt. Daarnaast krijg je beter zicht op de groei die een kind doormaakt. Na jaren hard werken zonder noemenswaardig resultaat zijn veel kinderen gedemotiveerd geraakt en hebben een flinke deuk in hun zelfvertrouwen opgelopen. Gedurende de behandeling merken kinderen dat oefenen wel degelijk zin heeft en beginnen ze te groeien. Vanwege de nauwe afstemming met leerkrachten, IB'ers en ouders hoor je ook hun ervaringen met het kind gemakkelijk terug."

"Zo vertelde een leerkracht over een ernstig dyslectische jongen die voor het tweede jaar bij haar in de klas zit. Vorig jaar zag ze hem worstelen met lezen en

spellen, maar ook met andere vakken. Het afgelopen schooljaar heeft de leerkracht hem zien groeien. Hij straalt nu plezier uit en zit beter in zijn vel. Ook van ouders krijg je soms wekelijks te horen hoe het oefenen thuis gaat. Een integraal onderdeel van onze behandeling is het maken van huiswerk, waarbij ouders hun kind ondersteunen. Het komt voor dat het oefenen thuis strijd oplevert. Wanneer je dit van ouders verneemt, kun je hierop als behandelaar vervolgens direct inspelen tijdens de behandeling en het huiswerk aanpassen."

Nadelen

"Maar er zijn echter ook nadelen te noemen. Ten eerste zijn onze behandelaars veel onderweg en dat kost behandelings-tijd. Daarbij komt dat leerkrachten soms op het afgesproken behandelings-tijdstip aangeven dat het slecht uitkomt, omdat er bijvoorbeeld net een toets wordt afgenomen. Het kan ook zijn dat de ouders het er niet mee eens zijn dat de behandeling bijvoorbeeld net tijdens het rekenonderwijs plaatsvindt. Wat dat betreft kan de afstemming hier en daar nog stukken beter." Daar staat tegenover

dat een school er – terecht – moeite mee kan hebben als de afwezigheid als gevolg van de behandeling teveel oploopt of bijvoorbeeld altijd bepaalde activiteiten doorkruist. "Natuurlijk zijn er altijd argumenten aan te dragen over welke lesonderdelen een kind eigenlijk niet kan missen. Zo kan een pauze erg belangrijk zijn voor een kind, zodat het zich even lekker kan uitleven. En is taalonderwijs juist niet te missen, omdat een kind al

'Het afgelopen schooljaar heeft de leerkracht hem zien groeien'

zoveel moeite heeft met het lezen en spellen. Of kan het kind deze les juist wel missen, omdat er een specifieke leestraining voor in de plaats komt?" Soms is er nog discussie met de school of een kind mag verzuimen voor de dyslexiebehandeling bij een instituut. Nuku is daar helder over: "Behandeling van ernstige, enkelvoudige dyslexie vindt

Kwaliteitsinstituut over behandelen op schoollocatie

Het bestuur van het Kwaliteitsinstituut Dyslexie (KD) vindt dat behandelingen op school - mits er voldoende aantoonbare waarborgen zijn dat er geen misbruik wordt gemaakt van de vergoedingsregeling – kan worden toegestaan door verzekeraars. Het KD verstaat onder behandelen op school dat de behandelingen in een ruimte binnen de school plaatsvinden. Op geen enkele manier mag de behandelaar in een directe (werk)relatie staan tot de school. De afstemming van zorg en onderwijs (de waarborg voor de kwalitatieve zorg) kan op deze manier meer geïntegreerd worden gerealiseerd. Met dien verstande dat 'zorg' en 'onderwijs' eigen, duidelijke onderscheiden verantwoordelijkheden hebben, maar samen een optimale begeleiding- en behandelsituatie creëren. Uiteraard in nauwe samenwerking met de ouders.

Het KD is een onafhankelijk instituut dat ernaar streeft dat ieder kind met lees- en spellingsproblemen op een uniforme en kwalitatief goede manier gediagnosticeerd en behandeld wordt door een team van gespecialiseerde behandelaars. Om de kwaliteit van de dyslexiezorg voor ieder kind te waarborgen, dienen deze behandelaars gecertificeerd te zijn door het Kwaliteitsinstituut Dyslexie. Zie verder www.kwaliteitsinstituutdyslexie.nl.

Pines Nuku, programmacoördinator van Leerstoornissen op Herlaarhof: "Ouders kunnen hun kind aanmelden als er sprake is van een vermoeden van enkelvoudige, ernstige dyslexie".

plaats op indicatie, zoals ook logopedie, fysiotherapie of orthodontie. Een bezoek aan deze behandelaars geldt als geoorloofd verzuim. De school mag hier vrij voor geven, zonder dat daarbij aangetoond hoeft te worden dat de behande-

van het reguliere onderwijsprogramma. Aangezien dyslexie een stevige belemmering voor het leren kan vormen, heeft het onderwijs wel degelijk een groot belang bij de dyslexiebehandeling. Het kind mist schooltijd, maar krijgt individuele specialistische zorg, waardoor het onderwijsrendement groter kan worden. Helaas zijn er ook nog scholen die stellen dat kinderen alleen buiten de lestijd om (na school) behandeld kunnen worden. In de praktijk zien we terug dat kinderen na schooltijd inderdaad vaak erg vermoeid zijn en de behandeling hierdoor dreigt minder effectief te zijn. Dit effect zien we bij kinderen soms al nadat ze op school een ochtend bezig zijn geweest. In zijn algemeenheid kunnen we zeggen dat het altijd passen en meten is en we natuurlijk zoeken naar de best passende oplossing. Dit is een nieuwe vorm van samenwerken en Herlaarhof is een pionier daarin". ■

'Kinderen zijn na schooltijd vaak erg vermoeid'

ling te zien is als onderdeel van het onderwijsprogramma. De school dient echter altijd de noodzaak van de constructie te kunnen beargumenteren (bij de inspectie) en moet hierbij in overweging nemen in hoeverre de afwezigheid van de leerling invloed heeft op de uitvoering

(advertentie)

Houvast bij leesproblemen & dyslexie op de basisschool

Boek dat houvast biedt bij het begeleiden van een kind met dyslexie van schooljaar tot schooljaar. De systematische en chronologische opzet sluit aan bij de dagelijkse praktijk op scholen, waar de protocollen leesproblemen en dyslexie worden gebruikt. 'Houvast' is een leidraad voor ouders, maar ook voor leerkrachten en docenten in opleiding bevat het boek nuttige informatie.

Uitgave van Balans i.o.v. Masterplan Dyslexie | 127 pag. | ISBN 90-806674-5-5 | Prijs: €12,95 | bestellen via www.balansdigitaal.nl > producten > boeken en brochures.

